

Sankt Hans-aften på Katbakken 2015

Der var mødt langt over 200 frem til den hyggelige Sankt Hans-aften på Katbakken

Det dygtige og meget udadvendte hold fra ØHI gymnastik gav forevisning af deres kunnen

Et mindre hold fremførte en afdeling hvor hvide silketørklæder spillede en stor rolle

Endnu et fælles indslag fra gymnasterne

Det var mange flotte og høje spring

Der kunne købes kage, kaffe, the, sodavand og øl

Troels Møller Christensen, leder af Øster Hornum Børneunivers, holdt båletalen

Båltalen kan læses på næste side

Kirkens børnekor sang nogle sange og sang for til fællessangen "Midsommersangen"

Regnvejret mandag gjorde, at det var lidt svært at få bålet til at flamme ...

... men der kom blus på, og heksen blev futtet af lige til Bloksbjerg som det sig hør og bør

Troels Møller Christensens bårtale

Tak for invitationen til at holde bårtale her i Øster Hornum.

Det har været og er fantastisk at opleve ånden, initiativet, drivet, handlekraften og stemningen her i Øster Hornum. Første gang i september 2014 i forbindelse med indvielse af børnehaven – hvor der var ca. 300 personer tilmeldt fællesspisning. Anden, tredje, fjerde et cetera gang i bestyrelsen og i Frirummet, der gennem engageret og dygtigt arbejde har skaffet os legeplads og for nylig et kæmpe stort legetårn – og som i øvrigt konstant giver os kreative input og gode ideer. Ligeledes står vi jo her i dag på friluftsområdet Katbakken, der, selvfølgelig, også er blevet til på baggrund af dygtige og engagerede lokale. Imponerende. En sådan form for engagement og handlekraft aftvinger respekt og motiverer til selv at gøre endnu mere.

Det er jo Sankt Hans aften, og derfor finder jeg det relevant at bidrage til at vi bliver kloge på og/eller mindet om, hvorfor vi egentlig er samlet.

Hvad er det vi ”fejrer”?

Hvorfor er der bål?

Hvorfor brænder vi en heks af?

Hvorfor synger vi Midsommervisen?

Svaret er ikke så simpelt. Der er ganske mange forskellige forklaringer og de passer ikke nødvendigvis sammen som fod i hose.

En af forklaringerne på, hvorfor vi mødes i aften er, at Hans i Skt. Hans stammer fra Johannes Døberen, som har fødselsdag 24. juni, dvs. meget tæt på et halvt år før Jesus. Ifølge denne forklaring fejrer vi altså Johannes døberens fødselsdag. Og det gør vi, som det er god skik i Norden, aftenen **før**...DAGEN – ligesom vi kender det fra netop Jesus og juleaften.

En anden forklaring er, at Skt. Hans fra gammel tid er blevet forbundet med mange forestillinger om magi og troldtøj. Man mente, at naturens kræfter ved midsommer var på sit højeste og dermed farligst. Og at heksene ved midsommer skulle være særligt aktive og rejse gennem luften til hekseforsamlinger, fx på Bloksbjerg (eller ”Brocken”, Tysklands højeste bjerg). Et af de gode råd til at undgå heksene var bålafbrænding, som man mente kunne skræmme de farlige kræfter væk.

Desuden er Sankt Hans bålet en af flere blus-traditioner i bondesamfundet. Man opfattede ilden som noget, der kunne afværge, at det onde skulle ramme en. Men omvendt har ilden, der kan være så varmende, dragende, afslappende, og altså ondtafværgende, været brugt til noget så makabert som hekseafbrændinger i middelalderen. Var der fx kvinder der kunne noget, man ikke sådan liige kunne forklare, hvad var, og som man samtidig anså for at være farligt, og som kunne tænkes at true dem, der mente at være de klogeste; ja, så risikerede de at blive brændt på bålet.

I dag har vi som regel fredelige hensigter, når vi tænder bål. I dag er der nemlig tale om et glædesbål, eller et glædesblus, om man vil. Om lidt skal vi synge Midsommervisen, og vi synger bl.a. følgende: ”Hver by har sin heks og hvert sogn sine trolde, dem vil vi fra livet med glædesblus holde”. Trolde og hekse bliver fortsat nævnt. Måske skal vi i dag forstå dem som dæmoner, de mørke kræfter, inden i os selv eller uden for os selv; når vi møder modgang, sorg, uretfærdighed, ulighed og lignende?! Måske giver bålet, og de lyse dage og nætter, os tro, håb, fortrosthed, optimisme, glæde, tilfredshed og forståelse?! For alt virker lidt lettere på denne tid, ved midsommer. Og så kommer vi til endnu et bud på, hvorfor vi mødes: Skt. Hans er nemlig også ganske enkelt - også historisk set - en social skik, hvor man kan mødes og fester og hygger sig med hinanden; ”en aften med spil, dans og sang”.

Første gang man i Danmark er samlet, med kombinationen ”heks på bålet og Midsommervise”, er omkring år 1900 på Jelling Seminarium. Er Sankt Hans egentlig er en udpræget dansk tradition? Her vil jeg, kraftigt inspireret af Mogens Lykketofts tale fra 2012, svare klart ”nej”. For som Lykketoft fremhæver: Johannes Døberen har så vidt vides aldrig været i Danmark, det med heksen er det vist nok tyskerne, der har fundet på, sangen, vi synger, er skrevet af folk med tykklingende navne: Drachmann og Lange-Müller – hvilket viser tilbage til indvandring fra syd. Det med bålet, gør man i det meste af Nordeuropa. Og Lykketoft konstaterer smukt: lad os

huske dette som et bevis på, vi aldrig er os selv nok, for kun takket være impulser udefra, nyder vi i aften bålet, heksen og sangen.

Vi er aldrig os selv nok. Det er det, jeg ser, kendetegner ånden i Øster Hornum. I er ikke jer selv nok. I rykker sammen, når I ønsker en positiv forandring. I er netop stærke i det fælles. I har øje for, at alle kan bidrage med noget værdifuldt. I kendetegner det, som Ole Lund Kirkegaard skriver i sin bog om Gummi Tarzan: "Der er altid noget, man er god til, man skal bare finde ud af, hvad det er."

Rigtig god Sankt Hans og rigtig god og glædelig sommer til jer alle!